

ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

12. sınıf Türk Dili ve Edebiyatı

1. Dönem 1. Yazılı Sınavı • Hazırlık ve Prova • 2026–2027

Yazılı sınava hazırlık • Okulun ilan ettiği kapsamı esas alınız.

ChatGPT Image ile üretilmiş kurgu sahne • Ölçekli çizim veya gerçek olay belgesi değildir.

Düşün. Gerekçelendir. Yeniden dene.

BU KİTAPTA

9 tam yazılı provası • 3 kolay + 3 orta + 3 zor • konu anlatımı ve hap bilgiler • karma çalışma sayfaları • öğretene cevaplar ve puanlama ölçütleri

Her prova 100 puandır. Öğrenci yanıtları ve ayrıntılı çözümler ayrı kitaplarda tutulmuştur.

ÖĞRETMEN REHBERİ

Cevabı öğretmeye dönüştür

PUANLAMA

Her form toplam 100 puandır. Her soruda verilen ölçüt puanları toplanır. Tam puan için ilgili ölçütün tüm unsurları; kısmi puan için doğru fakat eksik unsur aranır. Aynı hatayı işlem ve sonuçta iki kez cezalandırma.

Açık uçlu sorularda örnek cevap tek cümle kalıbı değildir. Anlamı, yöntemi ve gerekçesi doğru alternatifleri kabul et. Yazma sorularında örnek metin ezberlenecek cevap değil; istenen unsurların nasıl bir araya geldiğini gösteren modeldir.

Uygulama derslerinde yazılı plan, gerçek uygulamanın yerine geçmez. Gözlenmeyen performansa otomatik puan verme. Erişilebilir görev uyarlamasını, öğretilen beceriyi koruyarak yap.

Önerilen geri bildirim: “Şu adım doğru; şu varsayım eksik; yeniden denemede şu kontrolü yap.”
Önce kavram hatasını çöz, sonra benzer bir durumla aktarımı denetle.

SINIRLILIK

Güçlük düzeyleri tasarım öngörüsüdür. Öğrenci pilotu, bağımsız branş editörü onayı veya yayınevleriyle deneysel kalite karşılaştırması yapılmamıştır. Okulun duyurduğu kapsam ve ders saatiyle karşılaştırılmalıdır.

ÇALIŞMA SAYFALARININ CEVAPLARI

Seçimin arkasındaki düşünce

1 / Çoktan seçmeli

C) Umut kişileştirilerek bekleyiş duygusu görünür kılınmıştır.

“Umut ... konuştu” ifadesi soyut duyguya insana ait özellik yükler. Boş sandalye ve ayak sesi bekleyiş bağlamını destekler. Yazarın yaşamı veya gerçek kimliği bu kısa kurmacadan çıkarılamaz.

2 / Hata analizi

Umut kişileştirilerek bekleyiş duygusu görünür kılınmıştır.

“Umut ... konuştu” ifadesi soyut duyguya insana ait özellik yükler. Boş sandalye ve ayak sesi bekleyiş bağlamını destekler. Yazarın yaşamı veya gerçek kimliği bu kısa kurmacadan çıkarılamaz.

3 / Kavram eşleştirme

1-B, 2-C, 3-A. Örnek, ilgili kavramın açıklamasını doğru kullanmalıdır.

Önce her başlığın ayırt edici kavramını bul.

Tanımda geçen işlev ve koşulları karşılaştır.

Örneğinde tanımın zorunlu koşullarını koru.

GÖRSEL GÖREVIN DEĞERLENDİRMESİ

Gözlem ve çıkarımı ayır

Görselde doğrudan görülen iki ayrıntıyı kullanarak 80-110 sözcüklük bir kurmaca başlangıcı yaz. Gördüğün ayrıntılarla hayal ederek eklediğin kişi adı, zaman veya duyguyu ayır.

Örnek başlangıç: “Masanın üzerindeki sayfalar henüz sırasını bulmamıştı. İki öğrenci dikkatle eğildi; yanlarındaki yetişkin bir ayrıntıyı gösteriyordu. Deniz, küçük bir belgenin kocaman bir soruya açılabilceğini o gün düşündü.” Masa, sayfa ve birlikte çalışma görünür ayrıntılardır; Deniz adı ve iç düşüncesi kurmacadır. Tam metinde aynı ayırım korunur; bu başlangıç tek zorunlu cevap değildir.

ÖLÇÜTLER

Görülebilir ayrıntı: 4 • yorum/kurgu ile gözlemi ayırma: 4 • açık anlatım ve gerekçe: 2. Hazırlık puanı 10; tam prova notuna eklenmez.

DINLEME VE KONUŞMA CEVAPLARI

Uygulama metni ve ölçütler

Metni doğal hızda iki kez oku; ilk okumada genel anlam, ikinci okumada ayrıntı için not alınabilir. Bu öğretim uygulamasıdır, resmî dinleme sınavı yönergesi değildir.

OKUNACAK METİN

Okul kulübü etkinliklere katılımı artırmak istiyordu. Bazı öğrenciler toplantının çok geç başladığını söyledi. Kulüp bir hafta boyunca daha erken saati denedi. Önceki hafta beş kişi gelirken bu kez sekiz kişi katıldı. Grup bu sonucu olumlu buldu; ancak yalnız bir haftaya bakarak bütün toplantıların aynı biçimde değişeceğini söylemedi. Sonraki toplantılarda da kayıt tutmaya ve öğrencilerden geri bildirim almaya karar verdi.

Cevaplar: 1) Kulüp katılımını artırmak. 2) Bir hafta daha erken toplantı saati denemek. 3) Tek hafta sınırlı gözlemdir; başka koşullar etkileyebilir, izleme ve geri bildirim gerekir.

Dinleme: her cevapta doğru bilgi 2, ilgili ayrıntı/gerekçe 1 puan; toplam 9. Konuşma: amaç ve içerik 4, gerekçe/örnek 3, anlaşılır düzen 2, dinleme ve soruya ilgili yanıt 1; toplam 10. Bu hazırlık puanlarını resmî ders notuna otomatik dönüştürme.

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

K1 / Çözüm ve puanlama

4 soru • 100 puan • Soru numaraları öğrenci formuyla aynıdır.

1. SORU • 25 PUAN • A.2.4

Hikâyedeki temel çatışmayı belirle; çatışmanın bir iç veya dış yönünü iki olayla gerekçelendir.

Cevap: Başlangıçtaki sorun/ilk tutum ile sorumlu çözüm arayışı arasındaki çatışma. İş bölümüyle ortak değerleri korumak mümkündür.

Nasıl düşünülür?

1. Başlangıç durumu ve karakterin son tutumu karşılaştırılır.
2. Çatışma yalnız kavga değildir; düşünce, değer veya koşulların karşı karşıya gelmesi olabilir.
3. Seçilen çatışma metindeki davranışlarla desteklenmelidir.

Dikkat: Her hikâyede zorunlu fiziksel kavga arama.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

2. SORU • 25 PUAN • A.2.7

“Onarılan Kitap” metnine göre: Hikâyedeki zaman ve mekânın olaylara etkisini çözümle. Kesin verilmemiş tarih veya konumu uydurma.

Cevap: Okul kitaplığı, yıpranan ortak kitapların fark edildiği ve iş bölümüyle onarıldığı yerdir. Kitapların ortak kullanımı, sorumluluk temasını somutlaştırır. “Cumaya kadar” ifadesi çalışmanın bitiş zamanını verir; kesin başlangıç günü ve yıl belirtilmez.

Nasıl düşünülür?

1. Metindeki okul, mahalle veya gezi alanı gibi somut ipuçlarını seç.
2. Mekânın karakterin seçeneklerini nasıl etkilediğini açıkla.
3. Olay sırası ile kesin tarih bilgisini ayır.

Dikkat: Metinde olmayan şehir ve yılı ekleme.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

3. SORU • 25 PUAN • A.2.14

“Onarılan Kitap” metnine göre: Verilen kurgu yazar notu ile hikâye arasındaki ilişkiyi değerlendir. Anlatıcı ile yazarın aynı kişi olduğunu kesin söyleyebilir miyiz?

Cevap: Gözlemler tema ve ayrıntıları besleyebilir; kişiler/olaylar kurgulanmıştır. Anlatıcı otomatik olarak yazarın kendisi değildir.

Nasıl düşünülür?

1. Yazar notu yaşam deneyiminin kaynak olabileceğini söyler.
2. Edebî metin bu deneyimi yeniden kurar.
3. Anlatıcı metin içi ses, yazar metni oluşturan kişidir; özdeşlik için ayrıca kanıt gerekir.

Dikkat: Kurmaca metni doğrudan biyografi diye okuma.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

4. SORU • 25 PUAN • A.2.16

“Ece kitapları onardı ancak bazı kapaklar için yardım istedi.” cümlesinde iki yargı arasındaki anlam ilişkisini açıkla. Aynı anlamı koruyarak farklı bir bağlayıcıyla yeniden yaz; kullandığın noktalı...

Cevap: İlişki: karşıtlık. Örnek yeniden yazım: Ece kitapları onardı fakat bazı kapaklar için yardım istedi. İki yargı ayrı cümle yapılırsa ilkinde nokta konur, ikincisi büyük harfle başlar; bağlayıcı anlamı korunur.

Nasıl düşünülür?

1. Önce karşıtlık, neden-sonuç veya rağmen sürme ilişkisini belirle.
2. Bağlayıcıyı bu ilişkiye göre değiştir.
3. İki tamamlanmış yargı ayrı cümle yapılırsa nokta ve büyük harf; uygun birleşik yapıda kurala uygun virgöl/noktalı virgöl kullanılabilir.

Dikkat: Bağlayıcı değişince anlam ilişkisinin de değişmesine izin verme.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

K2 / Çözüm ve puanlama

4 soru • 100 puan • Soru numaraları öğrenci formuyla aynıdır.

1. SORU • 25 PUAN • A.2.4

Hikâyedeki temel çatışmayı belirle; çatışmanın bir iç veya dış yönünü iki olayla gerekçelendir.

Cevap: Başlangıçtaki sorun/ilk tutum ile sorumlu çözüm arayışı arasındaki çatışma. Soruna çözüm üretmek için gözlem ve koşul incelemesi gerekir.

Nasıl düşünülür?

1. Başlangıç durumu ve karakterin son tutumu karşılaştırılır.
2. Çatışma yalnız kavga değildir; düşünce, değer veya koşulların karşı karşıya gelmesi olabilir.
3. Seçilen çatışma metindeki davranışlarla desteklenmelidir.

Dikkat: Her hikâyede zorunlu fiziksel kavga arama.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

2. SORU • 25 PUAN • A.2.7

“Yağmur Bahçesi” metnine göre: Hikâyedeki zaman ve mekânın olaylara etkisini çözümle. Kesin verilmemiş tarih veya konumu uydurma.

Cevap: Okul girişi, su birikintisinin güvenli geçiş sorununa dönüştüğü yerdir; kulüp toplantısı ise gözlemin bir çözüm önerisine dönüştürüldüğü ortamdır. Yağmur sonrası gözlem, farklı günlerde kayıt ve toplantı sırası verilir. Kesin tarih ve şehir bilinmez.

Nasıl düşünülür?

1. Metindeki okul, mahalle veya gezi alanı gibi somut ipuçlarını seç.
2. Mekânın karakterin seçeneklerini nasıl etkilediğini açıkla.
3. Olay sırası ile kesin tarih bilgisini ayır.

Dikkat: Metinde olmayan şehir ve yılı ekleme.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

3. SORU • 25 PUAN • A.2.14

“Yağmur Bahçesi” metnine göre: Verilen kurgu yazar notu ile hikâye arasındaki ilişkiyi değerlendir. Anlatıcı ile yazarın aynı kişi olduğunu kesin söyleyebilir miyiz?

Cevap: Gözlemler tema ve ayrıntıları besleyebilir; kişiler/olaylar kurgulanmıştır. Anlatıcı otomatik olarak yazarın kendisi değildir.

Nasıl düşünülür?

1. Yazar notu yaşam deneyiminin kaynak olabileceğini söyler.
2. Edebî metin bu deneyimi yeniden kurar.
3. Anlatıcı metin içi ses, yazar metni oluşturan kişidir; özdeşlik için ayrıca kanıt gerekir.

Dikkat: Kurmaca metni doğrudan biyografi diye okuma.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

4. SORU • 25 PUAN • A.2.16

“Deniz önce şikâyet etti fakat sonra gözlem yapmaya başladı.” cümlesinde iki yargı arasındaki anlam ilişkisini açıkla. Aynı anlamı koruyarak farklı bir bağlayıcıyla yeniden yaz; kullandığın noktala...

Cevap: İlişki: karşıtlık. Örnek yeniden yazım: Deniz önce şikâyet etti ancak sonra gözlem yapmaya başladı. İki yargı ayrı cümle yapılırsa ilkinde nokta konur, ikincisi büyük harfle başlar; bağlayıcı anlamı korunur.

Nasıl düşünülür?

1. Önce karşıtlık, neden-sonuç veya rağmen sürme ilişkisini belirle.
2. Bağlayıcıyı bu ilişkiye göre değiştir.
3. İki tamamlanmış yargı ayrı cümle yapılırsa nokta ve büyük harf; uygun birleşik yapıda kurala uygun virgöl/noktalı virgöl kullanılabilir.

Dikkat: Bağlayıcı değişince anlam ilişkisinin de değişmesine izin verme.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

K3 / Çözüm ve puanlama

4 soru • 100 puan • Soru numaraları öğrenci formuyla aynıdır.

1. SORU • 25 PUAN • A.2.4

Hikâyedeki temel çatışmayı belirle; çatışmanın bir iç veya dış yönünü iki olayla gerekçelendir.

Cevap: Başlangıçtaki sorun/ilk tutum ile sorumlu çözüm arayışı arasındaki çatışma. Ortak alanlar açık kurallar ve saygılı iletişimle paylaşılabilir.

Nasıl düşünülür?

1. Başlangıç durumu ve karakterin son tutumu karşılaştırılır.
2. Çatışma yalnız kavga değildir; düşünce, değer veya koşulların karşı karşıya gelmesi olabilir.
3. Seçilen çatışma metindeki davranışlarla desteklenmelidir.

Dikkat: Her hikâyede zorunlu fiziksel kavga arama.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

2. SORU • 25 PUAN • A.2.7

“Sessiz Köşe” metnine göre: Hikâyedeki zaman ve mekânın olaylara etkisini çözümle. Kesin verilmemiş tarih veya konumu uydurma.

Cevap: Gürültülü okul koridoru ile içindeki sessiz köşe karşıtlık oluşturur. Mekân, farklı ihtiyaçları olan öğrencilerin ortak kullanım sorununun merkezindedir. Teneffüsler ve “ilk gün” ifadesi zamanın ipuçlarıdır; köşenin tanınması süreç içinde gerçekleşir. Kesin tarih verilmez.

Nasıl düşünülür?

1. Metindeki okul, mahalle veya gezi alanı gibi somut ipuçlarını seç.
2. Mekânın karakterin seçeneklerini nasıl etkilediğini açıkla.
3. Olay sırası ile kesin tarih bilgisini ayır.

Dikkat: Metinde olmayan şehir ve yılı ekleme.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

3. SORU • 25 PUAN • A.2.14

“Sessiz Köşe” metnine göre: Verilen kurgu yazar notu ile hikâye arasındaki ilişkiyi değerlendir. Anlatıcı ile yazarın aynı kişi olduğunu kesin söyleyebilir miyiz?

Cevap: Gözlemler tema ve ayrıntıları besleyebilir; kişiler/olaylar kurgulanmıştır. Anlatıcı otomatik olarak yazarın kendisi değildir.

Nasıl düşünülür?

1. Yazar notu yaşam deneyiminin kaynak olabileceğini söyler.
2. Edebî metin bu deneyimi yeniden kurar.
3. Anlatıcı metin içi ses, yazar metni oluşturan kişidir; özdeşlik için ayrıca kanıt gerekir.

Dikkat: Kurmaca metni doğrudan biyografi diye okuma.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

4. SORU • 25 PUAN • A.2.16

“Ada kuralları yazdı böylece herkes alanın amacını öğrendi.” cümlesinde iki yargı arasındaki anlam ilişkisini açıkla. Aynı anlamı koruyarak farklı bir bağlayıcıyla yeniden yaz; kullandığın noktalama...

Cevap: İlişki: sonuç. Örnek yeniden yazım: Ada kuralları yazdı bu sayede herkes alanın amacını öğrendi. İki yargı ayrı cümle yapılırsa ilkinde nokta konur, ikincisi büyük harfle başlar; bağlayıcı anlamı korunur.

Nasıl düşünülür?

1. Önce karşıtlık, neden-sonuç veya rağmen sürme ilişkisini belirle.
2. Bağlayıcıyı bu ilişkiye göre değiştir.
3. İki tamamlanmış yargı ayrı cümle yapılırsa nokta ve büyük harf; uygun birleşik yapıda kurala uygun virgöl/noktalı virgöl kullanılabilir.

Dikkat: Bağlayıcı değişince anlam ilişkisinin de değişmesine izin verme.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

01 / Çözüm ve puanlama

4 soru • 100 puan • Soru numaraları öğrenci formuyla aynıdır.

1. SORU • 25 PUAN • A.2.4

Hikâyedeki temel çatışmayı belirle; çatışmanın bir iç veya dış yönünü iki olayla gerekçelendir.

Cevap: Başlangıçtaki sorun/ilk tutum ile sorumlu çözüm arayışı arasındaki çatışma. Bir kaynağı başka kanıtlarla destekleyerek yorumlamak gerekir.

Nasıl düşünülür?

1. Başlangıç durumu ve karakterin son tutumu karşılaştırılır.
2. Çatışma yalnız kavga değildir; düşünce, değer veya koşulların karşı karşıya gelmesi olabilir.
3. Seçilen çatışma metindeki davranışlarla desteklenmelidir.

Dikkat: Her hikâyede zorunlu fiziksel kavga arama.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

2. SORU • 25 PUAN • A.2.7

“Eski Fotoğraf” metnine göre: Hikâyedeki zaman ve mekânın olaylara etkisini çözümle. Kesin verilmemiş tarih veya konumu uydurma.

Cevap: İncelenen iki fotoğraf aynı meydana gösterir; durak ile geniş yol, mekânın zaman içinde değişmiş olabileceğini düşündürür. Fotoğrafların tarihleri yoktur; hangi görüntünün önceye ait olduğu kesinleştirilemez. Albümün nerede incelendiği açıkça belirtilmediğinden belirli bir ev/oda adı eklenmez. Anlatı, fotoğrafları bulma ve ek kanıt arama sırasını izler.

Nasıl düşünülür?

1. Metindeki okul, mahalle veya gezi alanı gibi somut ipuçlarını seç.
2. Mekânın karakterin seçeneklerini nasıl etkilediğini açıkla.
3. Olay sırası ile kesin tarih bilgisini ayır.

Dikkat: Metinde olmayan şehir ve yılı ekleme.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

3. SORU • 25 PUAN • A.2.14

“Eski Fotoğraf” metnine göre: Verilen kurgu yazar notu ile hikâye arasındaki ilişkiyi değerlendir. Anlatıcı ile yazarın aynı kişi olduğunu kesin söyleyebilir miyiz?

Cevap: Gözlemler tema ve ayrıntıları besleyebilir; kişiler/olaylar kurgulanmıştır. Anlatıcı otomatik olarak yazarın kendisi değildir.

Nasıl düşünülür?

1. Yazar notu yaşam deneyiminin kaynak olabileceğini söyler.
2. Edebî metin bu deneyimi yeniden kurar.
3. Anlatıcı metin içi ses, yazar metni oluşturan kişidir; özdeşlik için ayrıca kanıt gerekir.

Dikkat: Kurmaca metni doğrudan biyografi diye okuma.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

4. SORU • 25 PUAN • A.2.16

“Fotoğraflar bilgi veriyordu ancak tarihleri bilinmiyordu.” cümlesinde iki yargı arasındaki anlam ilişkisini açıkla. Aynı anlamı koruyarak farklı bir bağlayıcıyla yeniden yaz; kullandığın noktalama...

Cevap: İlişki: karşıtlık. Örnek yeniden yazım: Fotoğraflar bilgi veriyordu fakat tarihleri bilinmiyordu. İki yargı ayrı cümle yapılırsa ilkinde nokta konur, ikincisi büyük harfle başlar; bağlayıcı anlamı korunur.

Nasıl düşünülür?

1. Önce karşıtlık, neden-sonuç veya rağmen sürme ilişkisini belirle.
2. Bağlayıcıyı bu ilişkiye göre değiştir.
3. İki tamamlanmış yargı ayrı cümle yapılırsa nokta ve büyük harf; uygun birleşik yapıda kurala uygun virgöl/noktalı virgöl kullanılabilir.

Dikkat: Bağlayıcı değişince anlam ilişkisinin de değişmesine izin verme.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

02 / Çözüm ve puanlama

4 soru • 100 puan • Soru numaraları öğrenci formuyla aynıdır.

1. SORU • 25 PUAN • A.2.4

Hikâyedeki temel çatışmayı belirle; çatışmanın bir iç veya dış yönünü iki olayla gerekçelendir.

Cevap: Başlangıçtaki sorun/ilk tutum ile sorumlu çözüm arayışı arasındaki çatışma. Dürüst kayıt ve sabır öğrenmeyi geliştirir.

Nasıl düşünülür?

1. Başlangıç durumu ve karakterin son tutumu karşılaştırılır.
2. Çatışma yalnız kavga değildir; düşünce, değer veya koşulların karşı karşıya gelmesi olabilir.
3. Seçilen çatışma metindeki davranışlarla desteklenmelidir.

Dikkat: Her hikâyede zorunlu fiziksel kavga arama.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

2. SORU • 25 PUAN • A.2.7

“Tohum Kutusu” metnine göre: Hikâyedeki zaman ve mekânın olaylara etkisini çözümle. Kesin verilmemiş tarih veya konumu uydurma.

Cevap: Tohum kutusu ve ekim kapları araştırmanın somut çevresini oluşturur; ev veya okul adı kesin olarak verilmez. Ayrı kaplar ve etiketler, türlerin ihtiyaçlarının karşılaştırılmasını sağlar. Sulama günleri ile filizin gecikmesi, gözlemin zaman aldığını ve sabır gerektirdiğini gösterir. Kesin bir takvim tarihi verilmez.

Nasıl düşünülür?

1. Metindeki okul, mahalle veya gezi alanı gibi somut ipuçlarını seç.
2. Mekânın karakterin seçeneklerini nasıl etkilediğini açıkla.
3. Olay sırası ile kesin tarih bilgisini ayır.

Dikkat: Metinde olmayan şehir ve yılı ekleme.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

3. SORU • 25 PUAN • A.2.14

“Tohum Kutusu” metnine göre: Verilen kurgu yazar notu ile hikâye arasındaki ilişkiyi değerlendir. Anlatıcı ile yazarın aynı kişi olduğunu kesin söyleyebilir miyiz?

Cevap: Gözlemler tema ve ayrıntıları besleyebilir; kişiler/olaylar kurgulanmıştır. Anlatıcı otomatik olarak yazarın kendisi değildir.

Nasıl düşünülür?

1. Yazar notu yaşam deneyiminin kaynak olabileceğini söyler.
2. Edebî metin bu deneyimi yeniden kurar.
3. Anlatıcı metin içi ses, yazar metni oluşturan kişidir; özdeşlik için ayrıca kanıt gerekir.

Dikkat: Kurmaca metni doğrudan biyografi diye okuma.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

4. SORU • 25 PUAN • A.2.16

“Bazı tohumlar çıkmadı buna rağmen kayıtları sakladı.” cümlesinde iki yargı arasındaki anlam ilişkisini açıkla. Aynı anlamı koruyarak farklı bir bağlayıcıyla yeniden yaz; kullandığın noktalama işar...

Cevap: İlişki: beklenene rağmen sürme. Örnek yeniden yazım: Bazı tohumlar çıkmadı yine de kayıtları sakladı. İki yargı ayrı cümle yapılırsa ilkinde nokta konur, ikincisi büyük harfle başlar; bağlayıcı anlamı korunur.

Nasıl düşünülür?

1. Önce karşıtlık, neden-sonuç veya rağmen sürme ilişkisini belirle.
2. Bağlayıcıyı bu ilişkiye göre değiştir.
3. İki tamamlanmış yargı ayrı cümle yapılırsa nokta ve büyük harf; uygun birleşik yapıda kurala uygun virgöl/noktalı virgöl kullanılabilir.

Dikkat: Bağlayıcı değişince anlam ilişkisinin de değişmesine izin verme.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

03 / Çözüm ve puanlama

4 soru • 100 puan • Soru numaraları öğrenci formuyla aynıdır.

1. SORU • 25 PUAN • A.2.4

Hikâyedeki temel çatışmayı belirle; çatışmanın bir iç veya dış yönünü iki olayla gerekçelendir.

Cevap: Başlangıçtaki sorun/ilk tutum ile sorumlu çözüm arayışı arasındaki çatışma. Eşyayı korumak emek ve kaynaklara saygıdır.

Nasıl düşünülür?

1. Başlangıç durumu ve karakterin son tutumu karşılaştırılır.
2. Çatışma yalnız kavga değildir; düşünce, değer veya koşulların karşı karşıya gelmesi olabilir.
3. Seçilen çatışma metindeki davranışlarla desteklenmelidir.

Dikkat: Her hikâyede zorunlu fiziksel kavga arama.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

2. SORU • 25 PUAN • A.2.7

“Kırılan Teker” metnine göre: Hikâyedeki zaman ve mekânın olaylara etkisini çözümle. Kesin verilmemiş tarih veya konumu uydurma.

Cevap: Mahalledeki ortak oyuncak dolabı, eşyanın birden çok kişiye ait kullanım değerini görünür kılar. Böylece tamir etme kararı, yalnız kişisel kazanç değil ortak emeği koruma meselesi olur. Kırığın fark edilmesi, parça arama, yardım alma ve dolaba geri koyma sırası verilir; işlemin kaç gün sürdüğü belirtilmez.

Nasıl düşünülür?

1. Metindeki okul, mahalle veya gezi alanı gibi somut ipuçlarını seç.
2. Mekânın karakterin seçeneklerini nasıl etkilediğini açıkla.
3. Olay sırası ile kesin tarih bilgisini ayır.

Dikkat: Metinde olmayan şehir ve yılı ekleme.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

3. SORU • 25 PUAN • A.2.14

“Kırılan Teker” metnine göre: Verilen kurgu yazar notu ile hikâye arasındaki ilişkiyi değerlendir. Anlatıcı ile yazarın aynı kişi olduğunu kesin söyleyebilir miyiz?

Cevap: Gözlemler tema ve ayrıntıları besleyebilir; kişiler/olaylar kurgulanmıştır. Anlatıcı otomatik olarak yazarın kendisi değildir.

Nasıl düşünülür?

1. Yazar notu yaşam deneyiminin kaynak olabileceğini söyler.
2. Edebî metin bu deneyimi yeniden kurar.
3. Anlatıcı metin içi ses, yazar metni oluşturan kişidir; özdeşlik için ayrıca kanıt gerekir.

Dikkat: Kurmaca metni doğrudan biyografi diye okuma.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

4. SORU • 25 PUAN • A.2.16

“Parça bulunamadı bu yüzden bir gönüllüden yardım aldılar.” cümlesinde iki yargı arasındaki anlam ilişkisini açıkla. Aynı anlamı koruyarak farklı bir bağlayıcıyla yeniden yaz; kullandığın noktalama...

Cevap: İlişki: sonuç. Örnek yeniden yazım: Parça bulunamadı bu nedenle bir gönüllüden yardım aldılar. İki yargı ayrı cümle yapılırsa ilkinde nokta konur, ikincisi büyük harfle başlar; bağlayıcı anlamı korunur.

Nasıl düşünülür?

1. Önce karşıtlık, neden-sonuç veya rağmen sürme ilişkisini belirle.
2. Bağlayıcıyı bu ilişkiye göre değiştir.
3. İki tamamlanmış yargı ayrı cümle yapılırsa nokta ve büyük harf; uygun birleşik yapıda kurala uygun virgöl/noktalı virgöl kullanılabilir.

Dikkat: Bağlayıcı değişince anlam ilişkisinin de değişmesine izin verme.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Z1 / Çözüm ve puanlama

4 soru • 100 puan • Soru numaraları öğrenci formuyla aynıdır.

1. SORU • 25 PUAN • A.2.4

Hikâyedeki temel çatışmayı belirle; çatışmanın bir iç veya dış yönünü iki olayla gerekçelendir.

Cevap: Başlangıçtaki sorun/ilk tutum ile sorumlu çözüm arayışı arasındaki çatışma. Başarılı plan, herkesin katılımını ve ihtiyaçlarını gözetir.

Nasıl düşünülür?

1. Başlangıç durumu ve karakterin son tutumu karşılaştırılır.
2. Çatışma yalnız kavga değildir; düşünce, değer veya koşulların karşı karşıya gelmesi olabilir.
3. Seçilen çatışma metindeki davranışlarla desteklenmelidir.

Dikkat: Her hikâyede zorunlu fiziksel kavga arama.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

2. SORU • 25 PUAN • A.2.7

“Yavaş Yürüyüş” metnine göre: Hikâyedeki zaman ve mekânın olaylara etkisini çözümle. Kesin verilmemiş tarih veya konumu uydurma.

Cevap: Kent gezisinin merdivenli yolları, dinlenme noktaları ve daha düz güzergâhları, katılımın koşullarını belirler. Mekânın özellikleri değiştirilince daha az yer gezilse de herkes etkinliğe katılabilir. Planlama gezi gününden önce gerçekleşir. Şehir adı, kesin tarih ve yolculuk süresi belirtilmez.

Nasıl düşünülür?

1. Metindeki okul, mahalle veya gezi alanı gibi somut ipuçlarını seç.
2. Mekânın karakterin seçeneklerini nasıl etkilediğini açıkla.
3. Olay sırası ile kesin tarih bilgisini ayır.

Dikkat: Metinde olmayan şehir ve yılı ekleme.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

3. SORU • 25 PUAN • A.2.14

“Yavaş Yürüyüş” metnine göre: Verilen kurgu yazar notu ile hikâye arasındaki ilişkiyi değerlendir. Anlatıcı ile yazarın aynı kişi olduğunu kesin söyleyebilir miyiz?

Cevap: Gözlemler tema ve ayrıntıları besleyebilir; kişiler/olaylar kurgulanmıştır. Anlatıcı otomatik olarak yazarın kendisi değildir.

Nasıl düşünülür?

1. Yazar notu yaşam deneyiminin kaynak olabileceğini söyler.
2. Edebî metin bu deneyimi yeniden kurar.
3. Anlatıcı metin içi ses, yazar metni oluşturan kişidir; özdeşlik için ayrıca kanıt gerekir.

Dikkat: Kurmaca metni doğrudan biyografi diye okuma.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

4. SORU • 25 PUAN • A.2.16

“Daha az yer gezdiler fakat herkes geziye katılabildi.” cümlesinde iki yargı arasındaki anlam ilişkisini açıkla. Aynı anlamı koruyarak farklı bir bağlayıcıyla yeniden yaz; kullandığın noktalama işa...

Cevap: İlişki: karşıtlık. Örnek yeniden yazım: Daha az yer gezdiler ancak herkes geziye katılabildi. İki yargı ayrı cümle yapılırsa ilkinde nokta konur, ikincisi büyük harfle başlar; bağlayıcı anlamı korunur.

Nasıl düşünülür?

1. Önce karşıtlık, neden-sonuç veya rağmen sürme ilişkisini belirle.
2. Bağlayıcıyı bu ilişkiye göre değiştir.
3. İki tamamlanmış yargı ayrı cümle yapılırsa nokta ve büyük harf; uygun birleşik yapıda kurallara uygun virgöl/noktalı virgöl kullanılabilir.

Dikkat: Bağlayıcı değişince anlam ilişkisinin de değişmesine izin verme.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Z2 / Çözüm ve puanlama

4 soru • 100 puan • Soru numaraları öğrenci formuyla aynıdır.

1. SORU • 25 PUAN • A.2.4

Hikâyedeki temel çatışmayı belirle; çatışmanın bir iç veya dış yönünü iki olayla gerekçelendir.

Cevap: Başlangıçtaki sorun/ilk tutum ile sorumlu çözüm arayışı arasındaki çatışma. Bilgiyi yaymadan önce kaynağını ve güncelliğini denetlemek gerekir.

Nasıl düşünülür?

1. Başlangıç durumu ve karakterin son tutumu karşılaştırılır.
2. Çatışma yalnız kavga değildir; düşünce, değer veya koşulların karşı karşıya gelmesi olabilir.
3. Seçilen çatışma metindeki davranışlarla desteklenmelidir.

Dikkat: Her hikâyede zorunlu fiziksel kavga arama.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

2. SORU • 25 PUAN • A.2.7

“Pano Haberi” metnine göre: Hikâyedeki zaman ve mekânın olaylara etkisini çözümle. Kesin verilmemiş tarih veya konumu uydurma.

Cevap: Okul panosu, eski bilginin yeniymiş gibi algılanabildiği ortak iletişim alanıdır. “Geçen aydan” kalan duyuru ile yeni toplantı arasındaki zaman farkı yanlış anlamamanın kaynağıdır. Selim önce danışmana sorar, sonra güncel bilgiyi paylaşır. Kesin ay veya yıl bilinmez.

Nasıl düşünülür?

1. Metindeki okul, mahalle veya gezi alanı gibi somut ipuçlarını seç.
2. Mekânın karakterin seçeneklerini nasıl etkilediğini açıkla.
3. Olay sırası ile kesin tarih bilgisini ayır.

Dikkat: Metinde olmayan şehir ve yılı ekleme.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

3. SORU • 25 PUAN • A.2.14

“Pano Haberi” metnine göre: Verilen kurgu yazar notu ile hikâye arasındaki ilişkiyi değerlendir. Anlatıcı ile yazarın aynı kişi olduğunu kesin söyleyebilir miyiz?

Cevap: Gözlemler tema ve ayrıntıları besleyebilir; kişiler/olaylar kurgulanmıştır. Anlatıcı otomatik olarak yazarın kendisi değildir.

Nasıl düşünülür?

1. Yazar notu yaşam deneyiminin kaynak olabileceğini söyler.
2. Edebî metin bu deneyimi yeniden kurar.
3. Anlatıcı metin içi ses, yazar metni oluşturan kişidir; özdeşlik için ayrıca kanıt gerekir.

Dikkat: Kurmaca metni doğrudan biyografi diye okuma.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

4. SORU • 25 PUAN • A.2.16

“Duyuru eskiydi dolayısıyla toplantı iptal edilmemişti.” cümlesinde iki yargı arasındaki anlam ilişkisini açıkla. Aynı anlamı koruyarak farklı bir bağlayıcıyla yeniden yaz; kullandığın noktalama iş...

Cevap: İlişki: sonuç. Örnek yeniden yazım: Duyuru eskiydi bu nedenle toplantı iptal edilmemişti. İki yargı ayrı cümle yapılırsa ilkinde nokta konur, ikincisi büyük harfle başlar; bağlayıcı anlamı korunur.

Nasıl düşünülür?

1. Önce karşıtlık, neden-sonuç veya rağmen sürme ilişkisini belirle.
2. Bağlayıcıyı bu ilişkiye göre değiştir.
3. İki tamamlanmış yargı ayrı cümle yapılırsa nokta ve büyük harf; uygun birleşik yapıda kurala uygun virgöl/noktalı virgöl kullanılabilir.

Dikkat: Bağlayıcı değişince anlam ilişkisinin de değişmesine izin verme.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Z3 / Çözüm ve puanlama

4 soru • 100 puan • Soru numaraları öğrenci formuyla aynıdır.

1. SORU • 25 PUAN • A.2.4

Hikâyedeki temel çatışmayı belirle; çatışmanın bir iç veya dış yönünü iki olayla gerekçelendir.

Cevap: Başlangıçtaki sorun/ilk tutum ile sorumlu çözüm arayışı arasındaki çatışma. Kültürel farklılıkları dinlemek ve emeğe saygı göstermek birlikte yaşamı güçlendirir.

Nasıl düşünülür?

1. Başlangıç durumu ve karakterin son tutumu karşılaştırılır.
2. Çatışma yalnız kavga değildir; düşünce, değer veya koşulların karşı karşıya gelmesi olabilir.
3. Seçilen çatışma metindeki davranışlarla desteklenmelidir.

Dikkat: Her hikâyede zorunlu fiziksel kavga arama.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

2. SORU • 25 PUAN • A.2.7

“Ortak Masa” metnine göre: Hikâyedeki zaman ve mekânın olaylara etkisini çözümle. Kesin verilmemiş tarih veya konumu uydurma.

Cevap: Okul şenliğindeki ortak masa, farklı yörelerin yemeklerini ve aile anılarını bir araya getirir. Bu yakınlık, Nisa’nın üstünlük yargısını sorgulayıp başkalarının emeğini tanımasına ortam sağlar. Tanıtım, kısa duraklama, dinleme ve şenliğin sonu sıralanır. Kesin tarih belirtilmez.

Nasıl düşünülür?

1. Metindeki okul, mahalle veya gezi alanı gibi somut ipuçlarını seç.
2. Mekânın karakterin seçeneklerini nasıl etkilediğini açıkla.
3. Olay sırası ile kesin tarih bilgisini ayır.

Dikkat: Metinde olmayan şehir ve yılı ekleme.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

3. SORU • 25 PUAN • A.2.14

“Ortak Masa” metnine göre: Verilen kurgu yazar notu ile hikâye arasındaki ilişkiyi değerlendir. Anlatıcı ile yazarın aynı kişi olduğunu kesin söyleyebilir miyiz?

Cevap: Gözlemler tema ve ayrıntıları besleyebilir; kişiler/olaylar kurgulanmıştır. Anlatıcı otomatik olarak yazarın kendisi değildir.

Nasıl düşünülür?

1. Yazar notu yaşam deneyiminin kaynak olabileceğini söyler.
2. Edebî metin bu deneyimi yeniden kurar.
3. Anlatıcı metin içi ses, yazar metni oluşturan kişidir; özdeşlik için ayrıca kanıt gerekir.

Dikkat: Kurmaca metni doğrudan biyografi diye okuma.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5

4. SORU • 25 PUAN • A.2.16

“Tatlar farklıydı yine de herkesin emeğine saygı gösterildi.” cümlesinde iki yargı arasındaki anlam ilişkisini açıkla. Aynı anlamı koruyarak farklı bir bağlayıcıyla yeniden yaz; kullandığın noktala...

Cevap: İlişki: beklenene rağmen sürme. Örnek yeniden yazım: Tatlar farklıydı buna rağmen herkesin emeğine saygı gösterildi. İki yargı ayrı cümle yapılırsa ilkinde nokta konur, ikincisi büyük harfle başlar; bağlayıcı anlamı korunur.

Nasıl düşünülür?

1. Önce karşıtlık, neden-sonuç veya rağmen sürme ilişkisini belirle.
2. Bağlayıcıyı bu ilişkiye göre değiştir.
3. İki tamamlanmış yargı ayrı cümle yapılırsa nokta ve büyük harf; uygun birleşik yapıda kurala uygun virgöl/noktalı virgöl kullanılabilir.

Dikkat: Bağlayıcı değişince anlam ilişkisinin de değişmesine izin verme.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 10 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 10 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 5